

Úvodní slovo

Milí čtenáři,

první číslo roku vychází, jako již tradičně, na začátku léta, v čase, kdy je většina z nás už jednou nohou na dovolené nebo prázdninách. Cestu do vysněné letní destinace vám jistě zpríjemní čtení některého z našich zajímavých příspěvků.

První číslo *Nové češtiny doma a ve světě* pro rok 2024 otevírá recenze Ivany Bozděchové na studii tchajwanské lingvistky a bohemistky Melissy Lin s názvem *Pragmatické užití instrumentálu v češtině z hlediska L2 pedagogiky*. Melissa Lin vychází z analýzy H.-J. Schmida zabývající se větami s anglickými SN substantivy a dle Bozděchové ji vhodně rozšířila a zdařile aplikovala na češtinu. V recenzi se dočtete, proč Bozděchová tuto studii označila za novátorskou a následováníhodnou, a třeba vás inspiruje k přečtení celého textu.

Michaela Lišková a Martin Šemelík se podílejí na přípravě *Akademického slovníku současné češtiny*, který v oddělení současné lexikologie a lexikografie Ústavu pro jazyk český vzniká od roku 2012. Příprava všeobecných akademických lexikonů je časově náročná, díky moderním technologiím je však možné výsledky práce publikovat rychleji a promptně reagovat na aktuální společenské dění, jako tomu bylo například v případě celosvětové covidové pandemie v roce 2020, kdy byla ještě téhož roku vydána mimořádně zpracovaná hesla z této oblasti. Autoři ve svém příspěvku pro *NČDS* představují dvě desítky hesel z oblasti novější slovní zásoby, které se staly pevnější složkou českého jazyka. Týkají se například sociálních sítí, oblíbených pochutin, ale i moderních technologií a vzdělávání. Hesla přinášejí detailní informace o výslovnosti, variacích zápisu, gramatice a užití těchto nově vytvořených lexémů.

Vůbec poprvé si také můžete v *NČDS* přečíst příspěvek v angličtině. Číslo uzavírá zpráva Susan Kresin z konference Americké asociace učitelů slovanských a východoevropských jazyků, na níž byly dva panely věnovány jazykům střední a východní Evropy, které se nevyučují tak často jako jiné jazyky z tohoto regionu. Mezi zastoupené jazyky patřily bosenština, chorvatština, černohorština, srbština, čeština, maďarština, polština, rumunština a ukrajinština. České prezentace se zaměřovaly například na alternativní způsoby výuky a motivaci studentů k výuce menších jazyků, otevřely ale také důležité téma mediální gramotnosti.

Příjemné čtení přeje za celou redakci

Markéta Kraevská

A Word from the Editor

As is tradition, our first issue of the year is coming out at the beginning of summer, when most of us are primarily thinking about our holidays. Fortunately, we can be sure that reading these fascinating articles will only make the trip to your dream destination better.

2024's first issue of *Nová čeština doma a ve světě* [The New Czech at Home and Abroad] opens with Ivana Bozděchová's review of the book *Pragmatické užití instrumentálu v češtině: z hlediska L2 pedagogiky* [Pragmatic Uses of Czech Instrumentals: From the Perspective of L2 Pedagogy] by Taiwanese linguist and Czech scholar Melissa Lin. Lin based her study on Hans-Jörg Schmid's analysis of English sentences with shell nouns; according to Bozděchová, Lin has extended his work and successfully applied it to Czech. Read the review to learn why Bozděchová sees this book as novel and important — perhaps it will also inspire you to read Lin's work.

Michaela Lišková and Martin Šemelík are helping prepare the online *Academic Dictionary of Contemporary Czech*, which the Czech Academy of Sciences' Department of Contemporary Lexicology and Lexicography has been developing since 2012. Composing general academic lexicons is time-consuming, but modern technology enables the results to be published faster and promptly react to current events. This was the case when impressively elaborate entries related to the COVID-19 pandemic appeared in the dictionary already in 2020. In their article for *NČDS*, the authors present dozens of entries of words that have recently become stronger components of the Czech language. These include words related to social networking, popular foods, as well as technology and education. The entries provide detailed information on the pronunciation, orthography, grammar and usage of these newly established lexemes.

For the first time ever, you can also read a submission to *NČDS* in English. This issue concludes with Susan Kresin's report from the conference of the American Association of Teachers of Slavic and East European Languages, which featured two discussion panels on less frequently taught languages of Central and Eastern Europe: Bosnian, Croatian, Montenegrin, Serbian, Czech, Hungarian, Polish, Romanian, and Ukrainian. The Czech presentations focused on both alternative ways of teaching and motivating students to learn smaller languages, as well as the important topic of media literacy.

On behalf of the editorial team, I wish you pleasant reading.

Markéta Kraevská